

Under ytan

Hur många och vilka vill lämna sina länder för att flytta till EU och Sverige?

Mikael Elinder, Oscar Erixson och Olle Hammar

Hur många i världens låg- och medelinkomstländer (LMI-länder) vill flytta till Sverige eller EU? Vi visar att en betydande andel av befolkningen i världens LMI-länder skulle vilja flytta till ett annat land om de hade möjligheten, och då främst till ett rikare land samt att denna vilja har ökat över tid. Totalt rör det sig om över en miljard människor med önskemål om att emigrera. Av dessa skulle nästan 200 miljoner vilja flytta till ett EU-land varav omkring 10 miljoner till Sverige. Av de som önskar flytta till Sverige bor ungefär hälften i fem länder: Kina, Iran, Turkiet, Irak och Ryssland. De som önskar flytta från sina hemländer skiljer sig från de som föredrar att stanna kvar genom att de oftare är män, unga och utan familj, stadsbor, relativt välutbildade och har högre inkomster.

Introduktion

De senaste årens stora migrationsflöden från låg- och medelinkomst- (LMI-) till höginkomstländer har ofta varit överraskande och medfört stora utmaningar för mottagarländerna. Detta har belyst vikten av tillgång till goda prognoser för att säkerställa ett säkert och ordnat mottagande, både i form av direkt flyktingstöd och mer långsiktiga integrationsinsatser. En viktig pusselbit för sådana prognoser ligger i att förstå i vilka länder det finns

många människor som bär på en önskan om att flytta till ett annat land och vilka länder de vill flytta till.

Syftet med denna rapport är att öka kunskapen om den del av världens LMI-befolkning som önskar flytta till ett EU-land i allmänhet och till Sverige i synnerhet. Vi studerar följande frågor:

- Hur stor del av världens LMI-befolkning vill flytta till EU och Sverige?
- I vilka LMI-länder är det ett stort antal människor som vill flytta till EU och Sverige?
- I vilka LMI-länder är det en stor andel som vill flytta till EU och Sverige?
- I vilka LMI-länder har antalet som vill flytta till Sverige ökat mest under det senaste decenniet?
- Vad kännetecknar de människor som önskar flytta till Sverige och hur skiljer de sig från dem som vill till andra EU-länder?

Metod

Våra analyser baseras på data över migrationsvilja från Gallup World Poll (GWP) som är världens mest omfattande intervjuundersökning om människors åsikter, tankar, levnadsförhållanden och beteenden. GWP baseras på årliga intervjuundersökningar i fler än 160 länder. GWP startade 2006 och är idag representativ för 99 procent av världens vuxna befolkning. Över två miljoner människor har intervjuats, antingen per telefon eller vid ett fysiskt möte. Totalt har 415 000 personer i världens LMI-länder svarat på frågan om migrationsvilja under perioden 2016–2021, vilket är den tidperiod vi huvudsakligen fokuserar på.

Våra analyser utgår från följande fråga:

Om du hade möjlighet, skulle du vilja flytta till ett annat land permanent eller skulle du föredra att bo kvar här?

De som svarar att de skulle vilja flytta permanent till ett annat land ombeds sedan svara på vilket land de skulle vilja flytta till. Denna information använder vi tillsammans med befolkningsstatistik från Världsbanken för att studera andelen och antalet människor som önskar emigrera till EU och Sverige från världens LMI-länder.

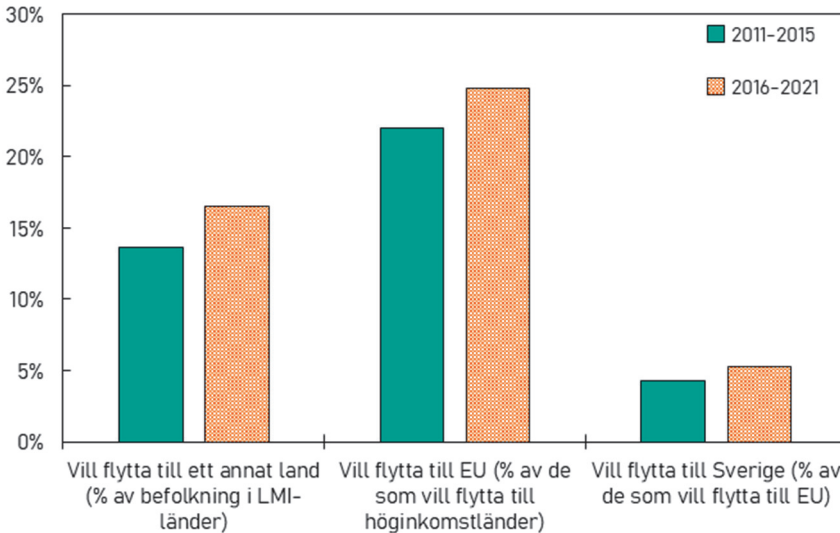
Resultat

Data från GWP visar att, av de 6,6 miljarder människor som bor i världens LMI-länder, önskar i genomsnitt 17 procent flytta permanent till ett annat land. Sammantaget motsvarar detta 1,1 miljarder människor som alltså skulle vilja flytta till ett annat land om de hade möjligheten.

Av dessa 1,1 miljarder människor vill 28 procent flytta till ett annat LMI-land medan 72 procent önskar flytta till ett höginkomstland. Av de som vill flytta till ett höginkomstland är det ungefär en fjärdedel – motsvarande 194 miljoner individer – som anger att de skulle vilja flytta till ett EU-land om de hade möjligheten.

Figur 1. Trender för migrationsvilja från LMI-länder

Procent (%)

Anmärkning: Första stapelparet anger hur många procent av befolkningen i världens LMI-länder som vill flytta till ett annat land. Andra stapelparet anger hur många procent av de som vill flytta till ett höginkomstland som vill flytta till ett EU-land. Tredje stapelparet anger hur många procent av de som vill flytta till EU som vill flytta till Sverige.

Källa: Egna beräkningar utifrån GWP.

Av de som önskar flytta till ett EU-land är det 5 procent, vilket motsvarar cirka 10 miljoner människor, som uppger att de helst vill till Sverige. Eftersom Sveriges befolkning utgör cirka 2 procent av EU:s befolkning är

Sverige alltså mer populärt som destinationsland än det genomsnittliga EU-landet.

Om vi jämför hur viljan att emigrera från LMI-länder har förändrats över tid framträder tre intressanta mönster (se figur 1):

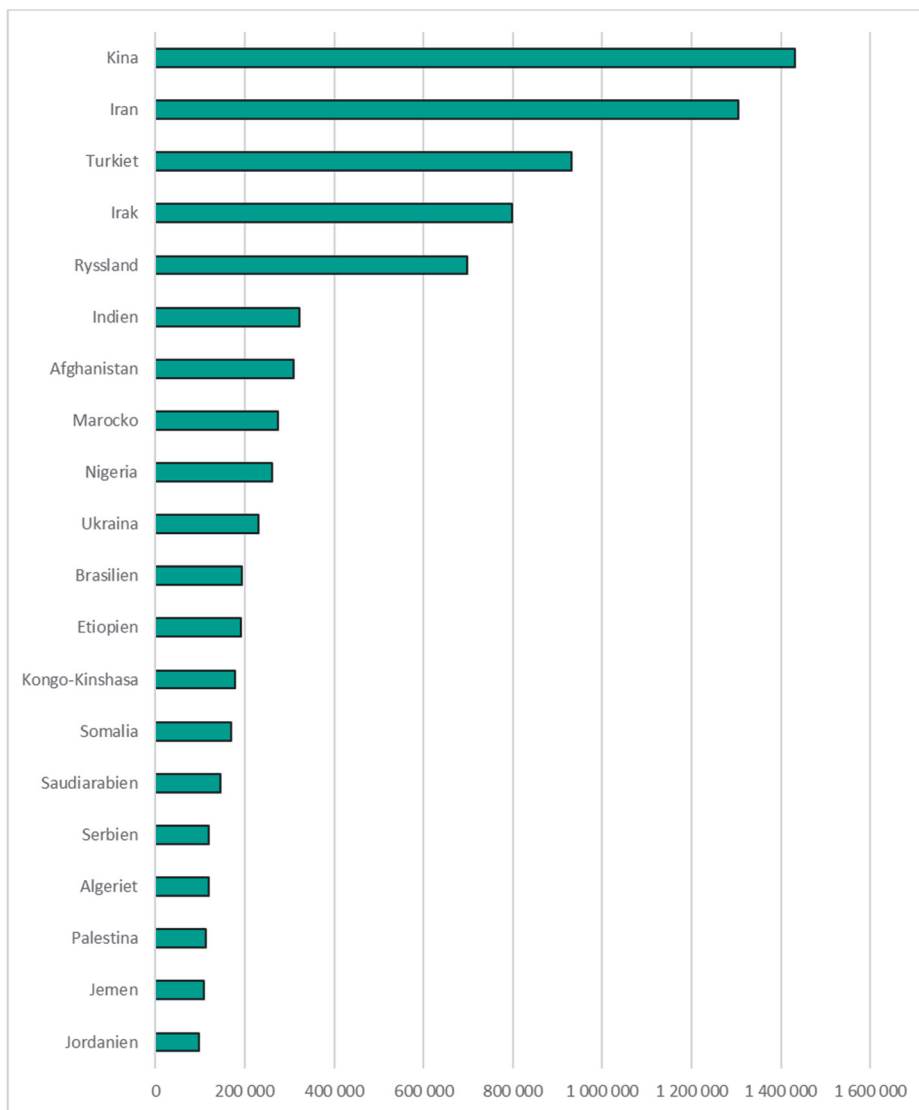
1. Andelen som uppger att de vill flytta till ett annat land har ökat från 14 procent av världens LMI-befolkning under perioden 2011–2015 till 17 procent under 2016–2021. Även antalet personer som vill emigrera från LMI-länder har ökat under det senaste decenniet.
2. Av de som uppger att de vill flytta från ett LMI-land till ett höginkomstland har andelen som vill flytta till EU ökat från 22 till 25 procent under motsvarande period.
3. Sverige har blivit mer populärt som destinationsland. Bland de som anger att de vill flytta till EU har andelen som säger att de vill till Sverige ökat från 4 till 5 procent.

Siffrorna i figur 2 är dock antalet personer som skulle vilja flytta permanent till Sverige – om de hade möjligheten. Det vill säga om det inte fanns några som helst hinder, exempelvis gällande möjligheten att lämna sitt ursprungsland, få uppehållstillstånd i Sverige, ekonomiska resurser och så vidare, skulle omkring 5 miljoner människor i Kina, Iran, Turkiet, Irak och Ryssland vilja flytta till Sverige. Jämförelsevis bor det idag cirka 2 miljoner personer i Sverige som är födda i ett annat land, varav cirka 340 000 är födda i något av dessa fem länder. En bidragande orsak till att det bor förhållandevis få utlandsfödda i Sverige och andra EU-länder, i relation till hur många som uttrycker en önskan om att flytta hit, är rimligtvis att det finns många olika hinder som försvårar för människor att flytta och därigenom realisera sina önskemål om att migrera.

Vad gäller trender så är det framför allt i tre länder som antalet som vill till Sverige har ökat kraftigt sedan perioden 2011–2015: Kina, Iran och Turkiet.

De som vill flytta från sina hemländer skiljer sig från dem som föredrar att stanna kvar genom att de oftare är män, unga och utan familj, stadsbor, relativt välutbildade och har högre inkomster, se tabell 1. Jämfört med dem som vill flytta till andra EU-länder utmärker sig de som vill till Sverige genom att de är mindre religiösa, upplever mer hälsoproblem, har något lägre inkomst, oftare är stadsbor och har familj.

Figur 2. Antal personer i olika LMI-länder som skulle vilja flytta till Sverige om de hade möjligheten.

Anmärkning: Totalt motsvarande 8 miljoner människor anger att de skulle vilja flytta till Sverige från dessa 20 länder, om de hade möjligheten.

Källa: Egna beräkningar utifrån GWP.

Tabell 1 Individfaktorer och migrationsvilja.

Individfaktorer	LMI-länder	Vill flytta	Till EU	Till Sverige
Man %	50	58	60	62
Ålder (år)	38	31	32	32
Ensamstående (%)	36	49	52	45
Har barn under 15 år (%)	61	56	54	59
Bor i stad (%)	30	39	40	47
Grundskoleutbildning (%)	52	33	25	35
Gymnasieutbildning (%)	40	53	60	44
Eftergymnasial utbildning (%)	8	13	16	20
Inkomst per år (USD)	3816	5740	6194	5194
Religiös (%)	70	66	65	48
Livstillfredsställelse (0-10)	4,9	4,9	5,2	5,1
Hälsoproblem (%)	24	19	16	39
Antal observationer	415 396	113 914	29 165	1 228

Källa: Egna beräkningar utifrån GWP.

Reflektioner

Migration är till sin natur svår att förutspå då den bestäms av komplexa processer både på individ- och på landnivå. Prognoser för framtida migrationsflöden har ofta utgått från historiska flöden. Flyktingkrisen 2015, när 1,3 miljoner människor från framför allt Syrien, Afghanistan, Irak och Eritrea sökte sig till EU och Sverige, är dock ett exempel på en situation där tidigare flöden hade begränsat prognosvärde. Samtidigt visar det också på vikten av att kunna förutspå migrationsflöden för att säkerställa ett säkert och organiserat mottagande av migranter, både på kort och på lång sikt. Under våren 2022 inträffade en ny flyktingkris till följd av Rysslands invasion av Ukraina. På nio månader hade nästan 8 miljoner ukrainare flytt till något land i Europa för att söka skydd. Våra analyser visar att Syrien, Afghanistan och Ukraina hade gemensamt att det i dessa länder, redan innan de stora flyktingströmmarna startade, fanns många människor som uttryckte önskemål om att flytta till ett annat land och inte minst till Sverige. Dessa uppgifter fanns tillgängliga, men användes inte. Att kartlägga hur migrationsviljan i världen ser ut är därför viktigt för att bättre kunna förutsäga och planera inför framtida migrationsströmmar. Samtidigt är denna forskning i sin linda. Vi behöver fler olika mått på migrationsvilja, till exempel hur stark migrationsviljan är, huruvida man har reella planer på att flytta och hur långt man i så fall har kommit i planerna, samt information om de underliggande motiven. Det skulle också vara värdefullt att bättre förstå

hur migrationsvilja och migrationsplaner förändras under en pågående kris, både bland dem som är kvar i landet och bland dem som redan befinner sig på flykt. Förhoppningsvis kommer vi framöver se stora framsteg i kunskapen om hur individers migrationsbeslut formeras så att vi bättre kan förstå och hantera framtidens migrationsströmmar.

Under ytan

Hur många och vilka vill lämna sina länder för att flytta till EU och Sverige?

Mikael Elinder, Oscar Erixson och Olle Hammar

Delmi Policy Brief 2023:4
Stockholm 2023
ISBN 978-91-89701-33-5

Författarna ansvarar själva för innehåll, slutsatser och policyrekommendationer.

